

21.9.2020

Ohje koronavirustartuntojen ehkäisemisestä yleisötilaisuuksien ja yleisten kokoontumisten yhteydessä sekä julkisten tilojen käytössä

Lakiperusteet ja toimivaltaisuudet

Tartuntatautilain (1227/2016) 8 § mukaisesti aluehallintovirasto sovittaa yhteen ja valvoo tartuntojen torjuntaa alueellaan. Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä ohjaa ja tukee kuntia ja sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköitä tartuntatautien torjunnassa, kehittää alueellisesti tartuntatautien diagnostiikkaa ja hoitoa sekä selvittää epidemioita yhdessä kuntien kanssa. Aluehallintovirasto ja sen toimialueen sairaanhoidopiirien kuntayhtymät tekevät yhteistyötä tartuntatautien torjunnassa. Aluehallintovirasto tekee tässä laissa säädetty hallinnolliset päätökset käyttäen hyväksi sairaanhoidopiirin kuntayhtymän, erityisvastuualueen ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantunte-
musta.

Tartuntatautilain (1227/2016) 9 § mukaisesti kunnan velvollisuutena on järjestää alueellaan tässä laissa tarkoitettu tartuntatautien vastustamistyö osana kansanterveys-
työtä siten kuin kansanterveyslaissa (66/1972), terveydenhuoltolaissa ja tässä laissa säädetään. Tartuntatautien vastustamistyöhön kuuluu tässä laissa tartuntatautien ehkäisy, varhaistoteaminen ja seuranta, epidemian selvittämiseksi tai torjumiseksi tarvittavat toimenpiteet sekä tartuntatautiin sairastuneen tai sairastuneeksi epäillyn tutkimus, hoito ja lääkinnällinen kuntoutus sekä hoitoon liittyvien infektioiden torjunta.

Ohjeen tarkoitus

Valtioneuvosto antoi 6.5.2020 periaatepäätöksen suunnitelmasta koronakriisin hallinnan hybridistrategiaksi. Sosiaali- ja terveysministeriö antoi 7.9.2020 toimintasuunnitelman, joka toimii ohjeena hybridistrategian mukaisten suositusten ja rajoitusten toteuttamiseen. Tämän ohjeen tarkoitus on tukea yleisötilaisuuksien, yleisten kokousten ja

kokoontumisten järjestämistä sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa turvallisesti sekä tukea julkisten tilojen turvallista käyttöä koronaepidemian aikana. Ohjetta noudattamalla voidaan estää tartuntoja ja vähentää altistuneiden määrää.

Ohjeessa kuvataan yleiset edellytykset COVID-19-tartuntojen ehkäisemiseksi ja altistuneiden määrän rajoittamiseksi. Ohjeesta ilmenevien edellytysten puitteissa tilaisuuksien ja toiminnan järjestäjät voivat laatia omia tilanne-, toiminta- tai tapahtumakohtaisia tarkempia suosituksiaan. Suurissa tapahtumapaikoissa voi olla samanaikaisesti useita pienempiä henkilöryhmiä, jotka eivät ole lähikontaktissa keskenään.

Paikalliset ja alueelliset tartuntataudeista vastaavat viranomaiset voivat tartuntatautilain 9 §:n mukaisesti avustaa näiden tilannekohtaisten suositusten laatimisessa. Tilaisuuksien ja toiminnan järjestäjien tulee suunnitella ja arvioida tartuntojen torjunnan mahdollisuudet ennen tilaisuuden tai toiminnan järjestämisestä päättämistä ja tilaisuuden toteuttamista.

Työnantajan ominaisuudessa toimivan tilaisuuden järjestäjän velvollisuuksista työntekijöiden suojaamiseksi säädetään erikseen. Julkisissa tiloissa työskentelevien osalta toimenpiteet perustuvat työnantajan tekemään riskinarvioon. Työterveyshuolto tukee työnantajaa riskinarviossa.

Yleisötilaisuuteen, yleiseen kokoontumiseen tai julkiseen tilaan ei saa tulla oireisena

Koronavirus aiheuttaa hengitystieinfektion, jonka oireita voivat olla mm. yskä, kurkkukipu, kuume, hengenahdistus, lihaskivut, vatsaoireet ja päänsärky (<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/koronavirus-covid-19>). Yleisötilaisuuteen, yleiseen kokoontumiseen tai julkiseen tilaan, jossa on muita henkilöitä samanaikaisesti paikalla, ei saa tulla jos on lieviäkään sairastumiseen viittaavia oireita.

Tilaisuuden tai toiminnan järjestäjällä on velvollisuus seurata alueellista epidemiatilannetta. Tarvittaessa tulisi THL:n maskisuosituksen mukaisesti suositella kasvomaskien käyttöä, mikäli lähikontakteja ei ole koko tilaisuuden ajan mahdollista välttää.

Riskiryhmään kuuluvat

Riskiryhmään kuuluvien suositellaan epidemian aikana välttämään lähikontakteja, eikä yleisötilaisuuksiin, yleisiin kokoontumisiin tai julkisissa tiloissa järjestettävään toimintaan osallistumista voida siten myöskään suositella. Jos osallistuminen on välttämätöntä, tulee tässä ohjeessa tarkoitettuja turvaetäisyyksiä ja hygieniasuosituksia noudattaa.

Vakavan koronavirustaudin riskiryhmät: <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/vakavan-koronavirustaudin-riskiryhmat>

Tarpeettomia fyysisiä kontakteja tulee välttää

Koronavirus tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana (<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/koronavirus-covid-19>). Tartuntojen torjumiseksi tarpeettomia fyysisiä kontakteja tulee välttää.

- Lähikontaktien välttämiseksi turvavälien ylläpitämisen mahdollisuus yleisötilaisuuksissa, yleisissä kokoontumisissa ja julkisissa tiloissa tulee turvata: henkilömäärä tulee rajata siten, että henkilöiden tai seurueiden väliin jää vähintään 1–2 m. Seurueella tarkoitetaan tässä esimerkiksi samassa taloudessa asuvia tai muutenkin jatkuvasti tai säännöllisesti yhteydessä olevia henkilöitä
- Tilanteissa, joissa saattaa syntyä jonoja tulee ihmisiä muistuttaa ja auttaa turvavälien pitämisessä. Turvavälien ylläpitoa voidaan varmistaa esimerkiksi riittävällä opastavalla henkilökunnalla, etäisyysopasteilla ja ehkäisemällä pitkien jonojen syntyä osallistujien saapumis- ja jakautumisjärjestelyin.
- Pisaratartunnan riski on herkästi tavanomaista suurempi esimerkiksi yhteislaulu- ja ryhmäliikuntatilanteissa, joten näissä ja vastaavissa tilanteissa turvavälien merkitystä on korostettava. Myös voimakas äänenkäyttö esimerkiksi kannustettaessa lisää pisaratartunnan riskiä.
- Ennakkolipunmyynnin järjestämistä joko sähköisen välittäjäpalvelun kautta tai muulla tavalla järjestettynä suositellaan ensisijaisena lipunmyyntikanavana.
- Yleisöä ohjataan esimerkiksi teippausten tai köysitysten ja järjestyksenvalvojen välityksellä liikkumaan niin että ruuhkat vältetään.

Hyvä käsi- ja yskimishygienia estää tartuntoja

Koronavirus tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana (<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/koronavirus-covid-19>). Oikein toteutettu yskimis- ja käsihygienia estää tartuntoja. Oikeisiin käytäntöihin ohjaa tiedotusmateriaalia suositellaan jaettavaksi työntekijöille ja vierailijoille tietoisuuden lisäämiseksi.

- Tultaessa sisätilaan tai rajattuun ulkotilaan käytetään käsihuuhdetta. Käsihuuhdetta tulee olla helposti saatavilla.
- Kädet pestään vedellä ja saippualla aina ennen ruokailua sekä aina aivastamisen tai yskimisen jälkeen tai kun kädet ovat näkyvästi likaiset.

Kädet kuivataan huolellisesti puhtaaseen, kuivaan pyyhkeeseen. Tämä voi olla joko kertakäyttöinen paperipyyhe tai ns. rullakäsipyyhe, jossa puhdas ja likainen osa eivät ole kosketuksissa toisiinsa. Jos käsienpesu ei ole mahdollista, käytetään käsihuuhdetta.

- Aivastamisen tai yskimisen yhteydessä suun eteen laitetaan kertakäyttönenäliina, joka heitetään heti käytön jälkeen pois. Jos nenäliinaa ei ole saatavilla, suojataan suu kyynärtaipeella. Kädet pestään tämän jälkeen.
- Tilaisuuden tai toiminnan järjestäjä voi epidemiatilanteen mukaan suosittelaa käytettävän kasvomaskia. Maskia voi muutenkin halutessaan käyttää ottaen huomioon siihen liittyvät ohjeet.

<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/infektioiden-ehkaisy-ja-torjuntaohjeita/kasienpesu-ja-yskiminen>

<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tarttuminen-ja-suojautuminen-koronavirus/suositus-kasvomaskien-kaytosta-kansalaisille>

<https://hyvatyo.ttl.fi/koronavirus/tietoa-itse-tehdyista-kasvosmaskeista>

Siivous

Koronavirus tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun sairastunut yskii tai aivastaa. On mahdollista, että virus tarttuu myös kosketuksen kautta. Koronavirukset eivät säily pitkiä aikoja ilmassa tai pinnoilla.

Siivouksessa käytetään heikosti emäksistä yleispuhdistusainetta. Saniteettitiloissa siivousta voi tehostaa käyttämällä desinfiointiainetta. Noudatetaan Työterveyslaitoksen siivousohjeita.

- Pyyhitään kosketuspinnat, kuten ovenkahvat, käsinojat, tasot ja pöydät, valokatkaisijat ja hanat vähintään päivittäin, mielellään kahdesti päivässä. Sellaisessa ympäristössä, jossa kävijöitä on runsaasti, suositellaan puhdistamista 2–4 tunnin välein.
- Yhteiskäytössä olevien tietokoneiden ja päätteiden tai muiden välineiden käyttöä vältetään tai ne puhdistetaan aina käyttäjien välillä.

<https://hyvatyo.ttl.fi/koronavirus/ohje-siivoukseen>

Jos yleisötilaisuudessa tai yleisessä kokoontumisessa todetaan koronavirustartunta

Tartuntaketjujen selvitystyö kuuluu kunnan tai sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaavalle lääkärille. Jos koronavirustartunta tilaisuudessa todetaan tartunta, selvitetään, onko tapahtunut altistumista, ja altistuneet pitää jäljittää ja asettaa tartuntatautilain mu-

kaisesti karanteeniin 14 vuorokaudeksi. Tartunnanjäljityksen helpottamiseksi tilaisuuksien ja tapahtumien järjestäjillä tulisi mahdollisuuksien mukaan ja muun lainsäädännön edellytyksin olla tiedot osallistuneista henkilöistä. Yleisötilaisuuksien ja yleisten koontumisten henkilömääriä rajoittamalla ja eri ryhmien sekoittumista välttämällä voidaan vähentää altistuneiden määrää, mikäli henkilöiden joukossa todettaisiin koronavirusstartunta.

Lasten ja nuorten leiritoiminnassa huomioitavaa

- Leirille voi osallistua vain oireettomana.
- Leireillä suositellaan toimimaan rajatuissa, enintään 50 henkilön ryhmissä, jotka majoittuvat, ruokailevat ja toimivat yhdessä siten, ettei synny kosketusta muihin mahdollisesti samaan aikaan samassa keskuksessa toimivien ryhmien kanssa. Näin rajataan lähikontaktien määrää leirin aikana, ja helpotetaan altistuneiden jäljitystyötä, jos leirillä todetaan koronavirusstartunta.
- Yleisiä suosituksia hyvästä käsi- ja yskimishygieniasta sekä siivouksesta tulee noudattaa.
- Tarpeetonta fyysistä kosketusta vältetään (esimerkiksi kättely, halaaminen).
- Jos leiriläisellä todetaan leirin aikana koronavirusinfektioon sopivia oireita, tulee hänet ohjata erilliseen tilaan odottamaan, että poistuminen leiriltä on mahdollista. Hänen tulee hakeutua viiveettä koronavirus testiin. Mikäli koronavirusstartunta todetaan, tulee altistuneet jäljittää ja asettaa karanteeniin. Leirin järjestäjän tulee tällaisessa tilanteessa olla yhteydessä paikalliseen tartuntataudeista vastaavaan yksikköön lisäohjeiden saamiseksi.